

2024 Yılı Son Çeyrekte Rekabet Hukuku Bülteni

Ocak 2025

2024'ün son çeyreği, ikincil mevzuatta yapılan önemli değişiklikler ve Rekabet Kurulu'nun ("Kurul") yayımladığı güncel kararlar ile rekabet hukuku açısından oldukça dinamik bir dönem oldu.

Rekabet Kurumu, İş Gücü Piyasalarındaki Rekabet İhlallerine Yönelik Kılavuz'u ("Kılavuz") 3 Aralık 2024 tarihinde internet sitesinde yayımladı. Kılavuz kapsamında, Kurul'un son yıllarda merceğinde olan iş gücü piyasalarındaki bilgi değişimlerinin rekabeti sınırlayıcı etki doğurmaması için sağlanması gereken koşullara yönelik kurallar detaylandırıldı. Bu doğrultuda Kılavuz ile, iş gücü piyasasına yönelik olası rekabet kısıtlamalarının hangi koşullar altında ihlal teşkil etmeyeceğine dair bir çerçeve çizildi.¹

Ayrıca, 27 Aralık 2024 tarihinde, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik güncellenerek yürürlüğe girdi ("Yeni Ceza Yönetmeliği"). Rekabet Kurumu, konuya ilişkin duyurusunda, Yeni Ceza Yönetmeliği'ne ihtiyaç duyulmasının temel nedeninin, Kurul'un son 15 yılda değişen pazar özellikleri, iş modelleri ve tüketici tercihleri çerçevesinde şekillenen para cezalarının belirlenmesine yönelik uygulamalarının ilgili mevzuata yansıtılması olduğunu belirtti. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde, temel ceza oranının belirlenmesinde karteller ve diğer ihlaller arasında yapılan ayırmadan ve bu ihlaller için belirlenen alt ve üst ceza oranı sınırlarından vazgeçildi. Bu doğrultuda Yeni Ceza Yönetmeliği ile Kurul'un temel para cezasının belirlenmesindeki takdir yetkisi hem kartel hem de kartel dışındaki ihlal türleri bakımından önemli ölçüde genişletilmiş oldu.

Diğer yandan, 2024 yılının son aylarında yoğunlaşma kontrolüne ilişkin önemli gelişmeler yaşandı. Kurul, Kasım 2023'te nihai incelemeye aldığı, Stellantis Otomotiv Pazarlama Anonim Şirketi'nin tek kontrolünün Tofaş Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi tarafından devralınmasına ilişkin işlem hakkında tarafların önerdiği taahhütlerin işleme izin verilebilmesi için yeterli olmadığına karar verdi.² Kurul bu dönemde ayrıca, (i) Evyap Deniz İşletmeciliği Lojistik ve İnşaat Anonim Şirketi'nin tek kontrolünün DP World FZE tarafından devralınması ve (ii) aşağıda detaylıca açıklanan Compugroup Medical Bilgi Sistemleri Anonim Şirketi'nin ("Compugroup") nihai olarak Bupa International Markets Limited ("Bupa") tarafından devralınması işlemlerine tarafların sunduğu taahhütler çerçevesinde koşullu olarak izin verdiği gerekçeli kararları yayımladı.³

Bu dönemde ayrıca Kurul, Türkiye Garanti Bankası Anonim Şirketi'nin çeşitli bankalarla akdettiği Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerine tanınmış bireysel muafiyetin geri alınmasının gerekli olup olmadığının tespitine ilişkin incelemesini sonuçlandırdı. Bu kapsamda Kurul, (i) sözleşme bitiminden sonra programa üye iş yerlerinin diğer bankalar ile teklif amacıyla görüşmesi veya sözleşme akdetmesini sınırlayan veya (ii) üye bankaların birbirlerinin müşterilerini çekecek kampanyalar yapmasını yasaklayan düzenlemelerin bireysel muafiyetten yararlanamayacağına karar verdi.⁴

2024 yılının son çeyreğinde Kurul'un dikkat çeken bazı kararlarını aşağıda bulabilirsiniz.

1. İş Gücü Piyasasına Yönelik İhlaller: Kocaeli Özel Okullar Kararı

Kurul, Nisan 2023'te, Kocaeli'nde faaliyet gösteren özel okulların iş gücü piyasasına yönelik rekabeti kısıtlayıcı eylemlerde bulunduğu iddialarına ilişkin soruşturma başlatmıştı. Soruşturma kapsamında Kurul, bazı özel okulların (i) eğitim ve yemek ücretlerini rakip özel okullarla birlikte belirlemek ve (ii) birbirlerinin öğretmenlerini ayartmamaya ve öğretmen maaşlarını birlikte belirlemeye yönelik anlaşmalar yaparak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ("Rekabet Kanunu") ihlal ettiğini değerlendirdi. Kurul, soruşturmayı birçok özel okul için uzlaşma ile sonuçlandırarak idari para cezası uyguladı.⁵

Soruşturma kapsamında elde edilen yazışmalardan, rakip özel okulların birbirlerinin öğretmenlerine iş teklifinde bulunmama, birbirlerinin öğretmenlerini işe almama, öğretmenlerden gelecek iş başvurularını reddetme ve öğretmen maaşlarının (geleceğe yönelik zam oranları ve zam geçiş tarihleri dahil) birlikte belirlenmesi konusunda anlaşığı tespit edildi.

İlgili karar, eğitim hizmetlerine yönelik iş gücü pazarında yürütülen ve ceza ile sonuçlanan bir diğer soruşturma olmasıyla dikkat çekiyor. Benzer şekilde Kurul, Nisan 2024'te, İstanbul'da faaliyet gösteren beş Fransız lisesine okul kayıt ücretlerini ve Türk öğretmenlerin maaşlarını birlikte belirledikleri gerekçesiyle toplam yaklaşık 21,3 milyon TL tutarında idari para cezası uyguladı.⁶

¹ İş Gücü Piyasalarındaki Rekabet İhlallerine Yönelik Kılavuz hakkında detaylı bilgi içeren bültenimize şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.kolcuoglu.av.tr/Uploads/Publication/is-gucu-piyasalarindaki-rekabet-ihlallerine-yonelik-kilavuz-yayimlandi.pdf>

²İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/Guncel/stellantis-in-tofas-tarafindan-devralinm-265b79621c92ef1193d20050568585c9>

³ Kurul'un 23 Kasım 2023 tarih ve 23-54/1075-379 sayılı kararı

⁴ İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/Guncel/turkiye-garanti-bankasi-as-nin-bonus-soz-89a7eca6abc2ef1193da0050568585c9>

⁵ Kurul'un (i) 15 Şubat 2024 tarih ve 24-08/138-56 sayılı ve (ii) 14 Mart 2024 tarih ve 24-13/265-108 sayılı kararları

⁶ Kurul'un 24 Nisan 2024 tarih ve 24-20/466-196 sayılı kararı

2. Dijital Platformlara Yönelik Rekabet İhlalleri

Google: Çevrim İçi Görüntülü Reklamcılık Pazarına Yönelik Rekabetçi Endişeler

Kurul, Google Reklamcılık ve Pazarlama Limited Şirketi, Google International LLC, Google LLC, Google Ireland Limited ve Alphabet Inc.'ten oluşan ekonomik bütünlüğün ("Google"), çevrim içi görüntülü reklamcılık ve reklam teknolojisi hizmetleri pazarındaki uygulamalarını incelediği soruşturmayı ihlal kararı ile sonlandırdı.⁷

Soruşturma kapsamında öncelikle, Google'ın (i) sahibi olduğu "YouTube" envanterinin yalnızca kendi talep tarafı platformları (*demand side platforms* – DSP)⁸ aracılığıyla satın alınmasına yönelik kısıtlamalar getirdiği ve (ii) YouTube reklamlarının bağımsız hizmet sağlayıcıları aracılığıyla doğrulanmasını/ölçülenmesini engellediği iddiaları incelendi. Bu iddialara ilişkin olarak Kurul, Google tarafından sunulan YouTube envanterinin üçüncü taraf DSP'lerin erişimine açılması taahhüdünü kabul etti.

Ayrıca Kurul, Google'ın (i) kendi DSP'lerinden gelen reklam envanteri satın alma talebini kendisine ait arz tarafı platformlarına (*supply side platforms* - SSP - yayıncıların reklam alanı satmasını sağlayan yazılımlar) yönlendirmek ve (ii) yayıncı reklam sunucusu aracılığıyla kendi SSP hizmetini kayırmak suretiyle haksız avantaj elde ederek hâkim durumunu kötüye kullandığını değerlendirdi. Bu sebeple Kurul, Google'a 2,6 milyar TL idari para cezası uygulanmasına ve Google'ın üçüncü taraf SSP'lere kendi hizmetine uyguladığı koşullardan daha az elverişli olmayacak koşullar sağlaması yükümlülüğü getirilmesine karar verdi.

Soruşturmada incelenen rekabetçi endişeler, Nisan 2023'te yayımlanan Çevrim İçi Reklamcılık Sektör İncelemesi Ön Raporu'nda ("Ön Rapor") da ele alınmıştı. Ön Rapor'da, Google'ın reklam verenlerden gelen teklifleri kendi DSP'lerinden Google'ın SSP'lerine yönlendirmesinin, rakip SSP'lerin Google'ın SSP'si ile rekabet etme yeteneklerini sınırlayabileceği belirtilmişti.

Algoritmik Fiyatlamaya İlişkin Rekabetçi Endişeler: Hepsiburada ve Trendyol Kararları

Kurul, Ekim 2024'te, D-Market Elektronik Hizmetler ve Ticaret Anonim Şirketi ("Hepsiburada") ve DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret Anonim Şirketi'nin ("Trendyol") platformlarında satıcılara sunulan otomatik fiyatlandırma mekanizmasının incelendiği iki ayrı soruşturmayı Hepsiburada ve Trendyol tarafından sunulan taahhütleri kabul ederek sonlandırdı.⁹

Her iki soruşturma da otomatik fiyatlandırma mekanizmasının olası rekabet karşıtı etkilerini ele almaktadır. Platformlardaki satın alma kutucuğu (*buybox*), aynı ürünün birden fazla satıcısı varsa, bu ürünleri tek başlık altında toplayan özelliktir. Böylelikle ilgili platformlarda bir algoritma yoluyla buybox'ı kazanan ve dolayısıyla bir ürün aratıldığında ilk sırada çıkacak olan satıcılar belirlenmektedir.

Otomatik fiyatlandırma mekanizması kapsamında satıcılar "Buybox Fiyatına Eşitle", "Buybox Fiyatının Altında Kal" ve "Buybox Fiyatının Üstünde Kal" seçeneklerini kullanarak, fiyatlarını buybox'ı kazanan satıcının fiyatını baz alarak otomatik bir şekilde güncelleyebilmekteydi. Bu doğrultuda soruşturma kapsamında, bu uygulamanın satıcıların farklı seviyelerde fiyat

belirlemesini engelleyebileceği ve fiyat katılaşmasına yol açabileceği iddiaları incelendi.

Hem Hepsiburada hem de Trendyol'un sunduğu taahhütler arasında (i) satıcılar için otomatik fiyatlandırma mekanizmasının kullanımını zorunlu tutmama veya aynı sonuca varacak herhangi bir teşvik sunmama, (ii) "Buybox Fiyatına Eşitle" seçeneğini çıkarma ve satıcılara sadece "Buybox Fiyatının Altında Kal" ve "Buybox Fiyatının Üstünde Kal" seçeneklerini sunma, (iii) satıcılar tarafından otomatik fiyatlandırma mekanizmasının kullanımını algoritmanın işleyişinde bir buybox kriteri olarak dikkate almama ve (iv) satıcılarla otomatik fiyatlandırma mekanizmasının kullanımına ilişkin diğer satıcılara ait verileri paylaşmama yer almaktadır.

Meta: Bağlama ve Veri Birleştirmeye Yönelik Taahhütlerin Kabulü

Kurul, Kasım 2023'te, Meta Platforms, Inc.'in ("Meta") Threads uygulamasını Instagram ile bağlamak ve bu uygulamalar arasında bazı kullanıcı verilerini birleştirmek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla soruşturma başlatmıştı. Soruşturma kapsamında Kurul, Instagram hesaplarına dayalı Threads profili oluşturan kullanıcıların verilerinin, kendilerine onay seçeneği sunulmaksızın birleştirilmesinin soruşturma sonuçlanana kadar engellenmesi için geçici tedbir kararı alınmasına ve Meta tarafından uyum tedbirlerinin Kurul'a sunulacağı tarihe kadar günlük 4,8 milyon TL idari para cezası (toplam 335 milyon TL) uygulanmasına karar vermişti. Meta, Nisan 2024'te, geçici tedbir kararının yerine getirildiğine karar verilmesine kadar Threads hizmetinin Türkiye'de durdurulacağı duyurmuştu.

Kasım 2024'te Kurul, Meta'nın sunduğu taahhütleri ilgili rekabet sorunlarını gidermek için yeterli göreyerek kabul etti ve soruşturmayı sonlandırdı. Kabul edilen taahhütler arasında (i) hem hesabı askıya alınmış olan hem de yeni Treads kullanıcıların, Threads uygulamasını Instagram hesabı gereksizince sadece Threads profili açarak da kullanabilmesi ve (ii) kullanıcılar hesaplarını birleştirmeyi tercih etmedikçe Threads üzerinden elde edilen verilerinin Instagram ile birleştirilmeyeceği hususları yer alıyor.¹⁰

3. Teknoloji Şirketi Devrine Koşullu İzin Kararı: Compugroup/Bupa Devralması

Kurul, Compugroup'un nihai olarak Bupa tarafından devralınması işlemine koşullu olarak izin verdi.¹¹

İşlem, teknoloji teşebbüsü istisnası gereğince bildirilen ve rekabetçi endişe tespit edilen ilk işlem oldu.

Kurul öncelikle, (i) Türkiye'de hastalık-sağlık branşında faaliyet gösteren sigorta şirketlerine, sağlık kurumlarına, eczanelere ve banka sandıklarına yazılım çözümleri/operasyonel destek hizmetleri sunan devre konu Compugroup ile (ii) hastalık-sağlık sigortacılığı alanında faaliyet gösteren alıcı Bupa arasında dikey bir örtüşme bulunduğunu tespit etti. Kurul, Compugroup'un önemli bir pazar payına sahip olması, sunduğu yazılım ürünlerinin sigorta şirketlerinin faaliyetlerini sürdürebilmesi için önemli olması, alternatif yazılım sağlayıcılara geçiş ve/veya dahili çözümler geliştirilmesinin hizmet kalitesini düşürebilecek olması gibi sebepleri dikkate alarak, işlem sonrasında Compugroup'un sigorta şirketlerine girdi kısıtlama güdüsü ve imkânına sahip olabileceğini değerlendirdi.

⁷ İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/google-reklamcilik-ve-pazarlama-ltd-sti--5c808b3e47b9ef1193d90050568585c9>

⁸ DSP'ler, reklam verenlerin gerçek zamanlı olarak dijital reklam envanteri satın almasını sağlayan yazılımlar olup, Google'ın YouTube envanterini kendi DSP'sine bağlaması reklam verenlerin rakip DSP'ler yerine Google DSP'sini kullanmak zorunda kalmasına sebep olmaktadır.

⁹ İlgili duyurulara şu adreslerden ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/d-market-elektronik-hizmetler-ve-ticaret-7eedf44f30b2ef1193d70050568585c9> ve <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/dsm-grup-danismanlik-iletisim-ve-satis-t-b3da5d0675adef1193d70050568585c9>

¹⁰İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/meta-platforms-inc-hakkinda-yurutulen-so-c9eb5781f9b2ef1193d80050568585c9>

¹¹ Kurul'un 29 Şubat 2024 tarih ve 24-11/174-69 sayılı kararı

Kurul ayrıca, Compugroup'un hizmet sağladığı sigorta şirketlerinden portföy verileri, poliçe bilgileri ve anlaşmalı sağlık kurumu fiyatları gibi çeşitli rekabete hassas bilgilere erişebildiğini tespit etti. Kurul, Compugroup'un erişebildiği verileri, işlem sonrasında devralan Bupa'nın iştiraki sigorta şirketi Bupa Acıbadem Sigorta Anonim Şirketi ("**Bupa Acıbadem**") ile paylaşmasının rakipler arasında koordinasyon doğurucu etkilere yol açabileceğini değerlendirdi. Bu etkiler arasında, **(i)** Bupa Acıbadem'in rakiplerinin müşterilerini hedefleyerek onlara özel teklifler sunmasını kolaylaştırması ve böylelikle rakiplerin faaliyetlerini zorlaştırması ve **(ii)** Bupa Acıbadem'in sigortalıya uygulanacak nihai fiyatın (sigorta primi) belirleyici unsurlarından biri olan anlaşmalı sağlık kurumu fiyat bilgilerine ulaşması ihtimalleri sayıldı. Bu kapsamda Kurul, işlemin etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açabileceği sonucuna vardı.

Kurul, Bupa tarafından sunulan taahhütlerin, bu endişelerin giderilmesi için yeterli olduğuna karar verdi. Sunulan taahhütler esasen şu hususlara ilişkin: **(i)** Compugroup'un hizmetlerinin hizmet almak isteyen tüm sigorta şirketlerine aynı koşullarda sunulması, **(ii)**

sigorta şirketleri ile mevcut sözleşmelerinin süresinden önce feshedilmemesi ve bu müşterilere hizmet sağlanmaya devam edilmesi, **(iii)** işlem sonrasında Compugroup ve Bupa Acıbadem arasında diğer sigorta şirketlerine ait ticari sır veya rekabete hassas veri paylaşımı yapılmaması ve **(iv)** Compugroup ile Bupa Acıbadem'in veri tabanlarının ayrı tutulması.

İLETİŞİM

Av. Ali Tunçsav

atunçsav@kolcuoglu.av.tr

Av. Esen Çakır

ecakir@kolcuoglu.av.tr